

Brief I

Eenzaam en gemeenzaam met God

Kampen, 17 juli AD 2023

Goedemorgen,

Ds. F. Bakker begint zijn boek *Gebedsgestalten* met de zin: 'In de grond van de zaak staat ieder mens alleen.' Dat is een zin die ik niet alleen verstandelijk beaam, maar ook hartelijk op een pijnlijke manier ondervind. Terwijl ik niet eens alleen ben: ik heb veel mensen om me heen, veel collega's, vrienden, familie, mijn gezin, en ik kan van al deze mensen genieten. Ik zie relaties zelfs als een scheppingsgegeven waarin Gods goedheid doorschemert, of, zoals ik ooit las, 'als een glas-in-loodraam waardoor het Licht, al brekend, een menselijke ervaring kan worden'. En toch: in wezen ben ik alleen. Als ik overdenk wie ik zelf ben (onoprecht) en wie anderen zijn (arglistige harten), 'versomber' ik een ogenblik vanwege de nepheid van de wereld. Want wie is echt?

Daarbij komt nog dat zelfs in de beste relaties en onderlinge verhoudingen ieder mens alleen is. Ik voel wat ik voel, en ik kan er wel woorden aan (proberen te) geven, maar alsnog blijft het mijn gevoel. Een ander kan dat niet voelen. Zelfs als man en vrouw kun je bij dezelfde ervaring (een ziek kind bijvoorbeeld) andere gevoelens hebben en elkaar niet volledig begrijpen.

Dominee Bakker heeft gelijk. In de grond van de zaak staat ieder mens alleen. Elk leed is eenzaam leed. Elke vreugde is

eenzame vreugde. Juist tegen die duistere achtergrond komt als een welkome gast de gedachte bij mij binnen: Er is er maar Eén echt. Alle relaties verbleken bij die enige vraag: Hoe is mijn relatie met die echte, levende God?

Die vraag is voor mij onmogelijk te beantwoorden. Ik kan alle relaties die ik met mensen heb grondig analyseren, maar mijn relatie met God is voor mij één groot duister gebied. Dit komt vooral omdat mijn geestelijke leven een ingekapseld leven is, en dit bedoel ik op een verkeerde, negatieve manier. Ten eerste omdat ik, vanwege mijn chronische twijfel, dit leven niet vaak met anderen bespreek.

Ten tweede, en daar gaat mijn vraag over, blijf ik in die bubbel meer onderzoekend in gesprek met mijzelf dan met God. De twijfel werkt zo verdonkerend, dat ik op den duur niet meer weet hoe geloven er concreet uitziet. Natuurlijk ken ik synoniemen als 'vertrouwen' en 'je laten dragen', en ik vind het prachtige woorden, maar het zijn alsnog een soort 'bovenzinnelijke' termen die geen verhelderend licht werpen in mijn donkere ziel. De twijfel maakt 'geloven' tot zoiets mystieks en verhevens, dat ik niet meer weet hoe ik in de praktijk handen en voeten geef aan de verhouding tussen God en mijn ziel. Het lukt mij niet om zelf uit die bubbel te stappen. Ik heb woorden van buitenaf nodig die taal en voeding geven aan mijn ziel, en woorden die wellicht voor mij uitgangen aanwijzen om uit die bubbel te ontsnappen.

Nu ben ik al peinzend bij het volgende denkstation gekomen: die existentiële eenzaamheid bepaalt me bij onze absolute nietigheid en die gewaarwording scheidt inwendig het verlangen naar Iemand Die zo stabiel en echt is, dat mijn eenzame nietigheid door Hem tenietgedaan wordt. En waar ontmoet ik Hem? In het gebed. En daar zit het kernprobleem. Ik ben een slechte bidder. Het gebed is de ademtocht van de ziel, zegt men. Als dat waar is, ben ik langzaam aan het sterven. Tijdens het bidden gaan mijn gedachten, gevoe-

lens, redeneringen, vragen en roepen (en het gebrek aan deze zielsuitingen) alle kanten op, zodat er van een Godsontmoeting of een relatie (in de zin van: écht contact) in mijn ogen nauwelijks sprake is. En ik las meerdere boeken over het gebed, maar die zijn vaak zo beschouwelijk, zo weinig persoonlijk, zo weinig ziel-vertolkend. Mag ik jou daarom deze persoonlijke vraag stellen: Hoe functioneert in jouw gebed de relatie met die echte, levende God?

Gerjanne